

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ

Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī (1702–1761) om profetskapets avslutning (ختم النبوة)

Abo Mahi Yasir Hussain, © Noor 92 Publications 2021

Aḥmadiyyah-gruppen trekker som regel inn Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī som et argument og bevis på at deres trosoverbevisning stemmer. De skriftlærde har alltid hatt en enstemmig forståelse av profetskapets avslutning. Den har blitt presentert av de skriftlærde siden fenomenet «et nytt profetskap» oppstod. Profetskapets avslutning er hjørnesteinen i islamsk trosoverbevisning, derfor er det viktig for både muslimer og Aḥmadiyyah-gruppen å forstå hva denne skriftlærde mente om emnet. Målet med denne teksten er å demonstrere hva ad-Dihlawī's standpunkt var og om han var enig eller uenig med den tradisjonelle tolkningen av profetskapets avslutning.

Trosoverbevisningen i Dehli

‘Abd-ol-Ḥaqq ad-Dihlawī (1551–1642) var en tidligere skriftlærd enn Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī (1702–1761) i India. Hans oppfatning i et av hans mest kjente verk *Madārij an-nobowwah* støtter ikke Aḥmadiyyah-gruppens påstand. Den gang han tolket beretningen om profeten Moḥammads ﷺ fem navn, skrev han at *al-‘Āqib* betyr «den siste», den som kommer etter (de andre). Han støttet seg til al-Qāḍī ‘Iyāḍ (1083–1149) tolkning av *khātām an-nabiyyīn*. Den er allment kjent blant alle muslimer. ‘Abd-ol-Ḥaqq ad-Dihlawī bekrefter også at *al-‘Āqib* er det ordet som er for *khātām al-anbiyā’*. Til slutt konkluderer han at ordet *khātām* krever/forlanger denne definisjonen, altså er ordet avhengig av den definisjonen.¹ Med dette legger vi til grunn at det var en trosoverbevisning som var etablert omtrent 100–150 år i Dehli (India) før Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī. Det var i Dehli han ble født, vokste opp og døde. Man finner ikke et eneste verk skrevet av ham som direkte tilbakeviser den islamske trosoverbevisningen om profetskapets avslutning.

‘Iyāḍ ibn Mōsā ibn ‘Iyāḍ Al-Yaḥṣobī (1083–1149)

For de som ikke kjenner til al-Qāḍī ‘Iyāḍ's standpunkt vedrørende profetskapets avslutning, presenterer vi det her:

أَوْ مَنْ ادَّعَى النَّبُوَّةَ لِنَفْسِهِ أَوْ جَوَّزَ اكْتِسَابَهَا وَالْبُلُوغَ بِصَفَاءِ الْقَلْبِ إِلَى مَرْتَبَتِهَا كَالْفَلَا سِفَّةٍ وَعُلَاةٍ الْمُتَصَوِّفَةِ. وَكَذَلِكَ مَنْ ادَّعَى مِنْهُمْ أَنَّهُ يُوحَى إِلَيْهِ، وَإِنْ لَمْ يَدَّعِ النَّبُوَّةَ... فَهَؤُلَاءِ كُلُّهُمْ كُفَّارٌ مُكَدِّبُونَ لِلنَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ خَاتَمُ النَّبِيِّينَ، لَا نَبِيَّ بَعْدَهُ. وَأَخْبَرَ عَنِ اللَّهِ تَعَالَى أَنَّهُ خَاتَمُ النَّبِيِّينَ، وَأَنَّهُ أُرْسِلَ كَافَّةً لِلنَّاسِ، وَأَجْمَعَتِ الْأُمَّةُ عَلَى حَمْلِ هَذَا الْكَلَامِ عَلَى ظَاهِرِهِ، وَأَنْ مَفْهُومَهُ الْمُرَادُ بِهِ دُونَ تَأْوِيلٍ وَلَا تَخْصِيصٍ فَلَا شَكَّ فِي كُفْرِ هَؤُلَاءِ الطَّوَائِفِ كُلِّهَا قَطْعًا إِجْمَاعًا وَسَمْعًا.

(1) Den som påstår at han har en del i profetskapet eller godkjenner at det kan oppnås og man kan komme seg til den graden ved å rense hjertet slik som noen filosofer og ekstreme fanatiske mystikere påstår. (2) Det samme gjelder den av dem som påstår at det blir åpenbart noe for ham, selv om han ikke skulle påstå å ha del i profetskapet

¹ ‘Abd-ol-Ḥaqq ad-Dihlawī, *Madārij an-nobowwah*, oversatt av Gholām Mo‘īn-od-dīn an-Na‘īmī (Lahore: Ishtiyāq-e Moshtāq Printers, 2004), 1:325.

[...] Alle slike er vantro og forsverger profeten Moḥammad ﷺ. For profeten Moḥammad ﷺ opplyste at Hans Høyhet ﷺ er den siste av alle profetene og det skulle ikke komme en eneste profet etter Hans Høyhet ﷺ. Profeten ﷺ opplyste også gjennom Gud den Opphøyde at profeten ﷺ er den siste av alle profeter og ble sendt til all menneskehet. Det er konsensus blant det muslimske samfunnet om at det er denne talen (trosoverbevisningen) som skal overbringes slik som den har blitt tydelig uttrykt og dens forståelse. Dens betydning skal være uten allegorisk tolkning (såkalte skjulte betydninger) og gjøre den til noe spesifikt (i motsetning til dens generelle (allmenngyldige) betydning). Det er ikke noe tvil om disse gruppenes vantro, ifølge ubestridelige bevis, konsensus og det som har blitt hørt (Koranen og *sonnah*).¹

Skulle profeten Moḥammad ﷺ komme to ganger?

Mīrzā Gholām Aḥmad al-Qādiyānī (1835–1908) mente at han var en manifesterende profet i form av profeten Moḥammad ﷺ som er *khātām al-anbiyā'* (profetenes segl). Det vil si at profeten Moḥammad ﷺ viste/åpenbarte seg gjennom Mīrzā al-Qādiyānīs person, for Gud kalte ham både Moḥammad og Aḥmad slik var han profeten Moḥammads ﷺ eksistens og tilstedeværelse på jorden.ⁱⁱ Slike påstander støtter Aḥmadiyyah-gruppen med noen ord ytret ad-Dihlawī, men de presenterer bare en liten del av det han egentlig skrev:

وأعظم الأنبياء شأنًا من له نوع آخر من البعثة أيضا.

«Profeten Moḥammad ﷺ har den største statusen av profetene og er den som har en annen form for utsendelse (det å bli sendt som et sendebud).»

Det er viktig å få med hele avsnittet slik at man får med seg hvilke to utsendelser ad-Dihlawī snakker om og snakker han om en annen komme eller den samme profeten og samme tiden. Teksten lyder som følger:

وأعظم الأنبياء شأنًا من له نوع آخر من البعثة أيضا، وذلك أن يكون مراد الله تعالى فيه أن يكون سببا لخروج الناس من الظلمات إلى النور، وأن يكون قومه خير أمة أخرجت للناس، فيكون بعثته يتناول بعثا آخر. وإلى الأول وقعت الإشارة في قوله تعالى: هو الذي بعث في الأميين رسولا منهم. وإلى الثاني في قوله تعالى: كنتم خير أمة أخرجت للناس. ...

ونبينا استوعب جميع فنون المفهمين، واستوجب أتم البعثين، وكان من الأنبياء قبله من يدرك فنا أو فنين ونحو ذلك.

Profeten Moḥammad ﷺ har den største statusen av profetene og er den som har en annen form for utsendelse (det å bli sendt som et sendebud). Det er Gud den Opphøydes mening ved utsendelsen at den skulle være årsaken til å lede folk fra mørket til lyset og at profeten Moḥammads ﷺ følgere skulle være det beste samfunnet som noen gang ble brakt fram for menneskeheten. Slik at profetens ﷺ utsendelse skulle oppnå en annen utsendelse (den første skulle lede til den andre).

Når det gjelder den første formen, ligger beviset i følgende gudsord: «Han er Den som til Mekka-folket sendte et sendebud av deres egen midte, [...]»ⁱⁱⁱ

ⁱ 'Iyād ibn Mōsā ibn 'Iyād al-Yahṣobī, *Ash-Shifā bi ta'rif ḥoqōq al-Moṣṭafā* (Oman: Dār al-Fayḥā', 1987), 2:609–610.

ⁱⁱ Mīrzā Gholām Aḥmad al-Qādiyānī, *Ēk ghalī kā izālah* (Qadian: Maṭba'ah dīyā' al-islām, 1901), 5; Mīrzā Gholām Aḥmad al-Qādiyānī, *Rōḥānī khazā'in*, 4. utg. (Surrey: Islam International Publications Limited, 2017), 18:212.

ⁱⁱⁱ Koranen 62:2–3.

Når det gjelder den andre formen, ligger beviset i følgende gudsord: «Dere er det beste samfunnet som er blitt brakt fram for menneskeheten [...]»^I

Vår profet ﷺ var stor nok til å besitte alle egenskapene til de som mottar guddommelige inspirasjoner og den storheten gjorde det nødvendig at begge utsendelsene ble fullført. Mens profetene før Hans Høyhet ﷺ oppnådde bare en eller to egenskaper og lignende.^{II}

Det er tydelig at ad-Dihlawī mente at profeten ﷺ fullførte begge disse formene for å bli sendt under sin tid og han framla to bevis for det fra Koranen. Det vil si at det han sa, handlet om profeten Moḥammad ﷺ og ikke en ny profet som skulle komme gjennom profeten Moḥammads ﷺ profetskaps skygge eller at profeten ﷺ skulle vise/åpenbare seg gjennom vedkommende.

Et sendebuds oppgave

Aḥmadiyyah-gruppen understøtter også sin trosloverbevisning med følgende ord skrevet av Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī:

وختم به النبوة أي لا يوجد بعده من يأمره الله سبحانه بالتشريع على الناس

«Profetskapet ble avsluttet ved profeten Moḥammad ﷺ. Det betyr at det ikke vil være noen profet etter profeten Moḥammad ﷺ som Gud den Hellige vil pålegge en lov å befale folk ved.»^{III}

Ved dette utsagnet velger Aḥmadiyyah-gruppen å mene at ad-Dihlawī var av samme oppfatning med tanke på en lovgivende profet og en profet som bare følger og er en ikke-lovgivende profet.

Det er essensielt å forstå at åpenbaringer som kommer til profeter innebærer lover og regler. Det spiller ikke noen rolle om den profeten mottar en egen skrift eller ikke, men lover og regler vil han uansett motta. En åpenbaring er i seg selv et påbud om det så bare skulle være «å gå fra et sted til et annet». Mīrzā al-Qādiyānī skrev følgende:

ماسوا اس کے یہ بھی تو سمجھو کہ شریعت کیا چیز ہے جس نے اپنی وحی کے ذریعہ سے چند امر اور نہی بیان کئے اور اپنی امت کے لئے ایک قانون مقرر کیا وہی صاحب الشریعت ہو گیا۔ پس اس تعریف کی رو سے بھی ہمارے مخالف ملزم ہیں کیونکہ میری وحی میں امر بھی ہیں اور نہی بھی -

«Utenom det, bør jo dere også forstå at hva loven er for noe. Den som klargjør noen bud og forbud ved sin åpenbaring og fastsetter en lov for sine følgere, er vedkommende en besitter av loven (lovgivende profet). Basert på denne spesifiseringen er også våre motstandere skyldige (i å beskyldte oss) fordi at mine åpenbaringer inneholder både bud og forbud.»

Dette ble tolket som at Mīrzā al-Qādiyānīs lære inneholdt bud og forbud og fornyelse av de nødvendige budene i den islamske loven. Så sammenlignet han sin lære med profeten Noahs ﷺ ark og mente at Gud erklærte Mīrzā al-Qādiyānīs lære og troskapsed til ham som den arken og som kjernen i all verdens folks frelse.^{IV} Disse ordene til Mīrzā al-Qādiyānī beviser at han anså seg selv som en lovgivende autoritet i tillegg til det han mente at han egentlig var.

05.11.1901 hevdet han at Gud hadde kalt ham både profet (نبی – nabī) og sendebud (رسول – rasōl), men han mente aldri at han hadde kommet med en ny lov. Han påstod at han

^I Koranen 3:110.

^{II} Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī, *Hojjah Allāh al-bālighah* (Beirut: Dār al-jīl, 2005), 1:156.

^{III} Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī, *Kitāb at-Taḥmīmāt al-ilāhiyyah* (Bijnor, Uttar Pradesh: Madīnah Barqī Press, 1936), 2:72–73.

^{IV} Mīrzā Gholām Aḥmad al-Qādiyānī, *Arba 'in li-itmām al-ḥojjah 'alā al-mokhālifīn* (Qadian: Maṭba'ah diyā' al-islām, 1900), 6; Al-Qādiyānī, *Rōḥānī khazā'in*, 17:435.

hadde mottatt både profetskapet og sendebudskapet i kraft av profeten Moḥammads ﷺ profetskap, det var derfor han hadde blitt kalt både «Moḥammad» og «Aḥmad» av Gud. Altså var Mīrẓā al-Qādiyānī en som hadde blitt sendt av Gud og oppnådd meddelelser av det usette, ifølge ham selv.^I Disse ordene hans strider mot både hans egen definisjon om sin egen eksistens og det Herren Gud har forklart om sendebud i Koranen. Gud sier:

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا

«Vi har for deg åpenbart skriften med sannheten som stadfester den skriften som var før den, og den bevarer budskapet til den skriften som var før. Døm derfor mellom dem ifølge det som Gud har åpenbart, og følg ikke lystene deres ved å vike bort fra den sannheten som har kommet til deg. For enhver av dere har Vi skapt atskilt lov og en tradisjon å følge.»^{II}

Al-Qorṭobī forklarte dette ved å utdype at Toraen var jødernes skrift, Evangeliet var de kristnes skrift og Koranen var muslimesnes skrift. Disse skriftene gjaldt loven og tilbedelser, mens monoteismens essens var den samme i alle disse religionene. Så presiserte han at loven og tradisjonen til profeten Moḥammad ﷺ avskaffet alle de andre lovene og tradisjonene.^{III} Det vil si at hvis profeten ﷺ godkjente noen av de tidligere lovene eller tradisjonene, kunne man følge dem, hvis ikke, ble det ulovlig å følge dem.

Ar-Rāzī kommenterte:

لَأَنَّ قَوْلَهُ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا يَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ يَجِبُ أَنْ يَكُونَ كُلُّ رَسُولٍ مُسْتَقِلًّا بِشَرِيعَةٍ خَاصَّةٍ، وَذَلِكَ يَنْفِي كَوْنَ أُمَّةٍ أَحَدِ الرُّسُلِ مُكَلَّفَةً بِشَرِيعَةِ الرُّسُولِ الْآخَرِ.

«Gudsordene 'For enhver av dere har Vi skapt atskilt lov og en tradisjon å følge' beviser at ethvert sendebud er forpliktet til å selvstendig følge en spesifikk lov. Det nekter eksistensen til et samfunn som tilhører et sendebud at det er pålagt å følge loven til et annet sendebud.»^{IV}

Med andre ord kan det ikke eksistere et sendebud som følger et annet sendebuds lov uten å ha kommet med sin selvstendige lov. Det er mulig at deler av den gamle loven blir en del av den nye, men den nye loven vil fortsatt bli erklært som en selvstendig lov. Koranen bekrefter denne forståelsen ved å si:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ

«Vi har ikke sendt et eneste sendebud unntatt for at han må bli adlydt ved Guds befaling.»^V

Ad-Dihlawīs standpunkt

For å forstå bedre det ad-Dihlawī mente ved at profetskapet tok slutt eller om at det er mulig for andre å være profeter etter profeten Moḥammad ﷺ, må vi se hva han har skrevet i sine verk.

Under kapittelet om *khawārij* (de frafalne/overløperne, renegatene) og *qadariyyah* (dualistene) og de med lignende ideologier, skrev ad-Dihlawī følgende:

^I Al-Qādiyānī, *Ēk ghalī kā izālah*, 4; Al-Qādiyānī, *Rōḥānī khazā'in*, 18:211.

^{II} Koranen 5:48.

^{III} Moḥammad ibn Aḥmad al-Qorṭobī, *Al-Jāmi' li aḥkām al-Qor'ān*, red. av Aḥmad al-Bordōnī og Ibrāhīm Aṭfīsh, 2. utg. (Kairo: Dār al-kotob al-miṣriyyah, 1964), 6:209–211.

^{IV} Moḥammad ibn 'Omar ar-Rāzī, *At-Taḥfīr al-kabīr*, 3. utg. (Beirut: Dār ihyā' at-torāth al-'arabī, 1999), 12:372.

^V Koranen 4:64.

وكذلك من قال في الشيخين أبي بكر وعمر مثلاً ليسا من أهل الجنة مع تواتر الحديث في بشارتهما أو قال: إن النبي صلى الله عليه وسلم خاتم النبوة ولكن معنى هذا الكلام أنه لا يجوز أن يسمى بعده أحد بالنبي، وأما معنى النبوة وهو كون إنسان مبعوثاً من الله تعالى إلى الخلق مفترض الطاعة معصوماً من الذنوب ومن البقاء، على الخطأ فيما يرى فهو موجود في الأئمة بعده، فذلك هو الزنديق. وقد اتفق جماهير المتأخرين من الحنفية والشافعية على قتل من يجري هذا الجري، والله أعلم.

Det samme gjelder den som for eksempel sier om de to følgesvennene Abō Bakr og ‘Omar at de ikke er blant paradiset folk til tross for mangfoldige overleveringer om gledesbudet gitt til dem om paradiset. Den som sier: Profeten Moḥammad ﷺ er profetskapets segl (den siste profeten) – enda betydningen av denne talen er at det ikke er tillatt å kalle noen som helst profet etter profeten Moḥammad ﷺ. (Men den som tolker det feil, mener:) når det gjelder betydningen av profetskapet, er det et menneske som blir sendt fra Gud til skapningene og vedkommendes lydighet er pålagt og den personen er ren for synd og står ikke ved en feil når han ser feilen og en slik person kan eksistere blant imamer etter profeten Moḥammad ﷺ. Den som hevder noe slikt er en frafallen person. Majoriteten av de senere skriftlærde fra *Hanafī*-lovskolen og *Shāfi’ī*-lovskolen er enige om å drepe (gi dødsstraff til) den som velger å trå på denne stien (har denne ideologien). Gud vet best.¹

I det samme verket som Aḥmadiyyah-gruppen refererer til, diskuterte han om at vår profet ﷺ er den mest overlegne og den som avsluttet profetskapet og det var Hans Hellighet ﷺ som åpnet døren for helgenskap. Han la vekt på at profeten ﷺ er et av dommens dags tegn og profetens tid er knyttet til dommens dag som pekefingeren og langfingeren. Etter det brukte han begreper som i utgangspunktet er utradisjonelle og ubekreftede i islams historie, for det har vært grupper som har utnyttet disse begrepene. Men han skrev at den som skulle være en *khātām* (خاتم) eller *fātiḥ* (فاتح) etter profeten Moḥammad ﷺ, vil kun ha helgenskapets status og ikke noe mer enn det.¹¹ Vi forstår at han mener at uansett hvilken status en person klarer å oppnå etter profeten Moḥammads ﷺ tid, vil ikke vedkommende kunne oppnå noe mer enn helgenskap. Han diskuterte også ad-Dajjāl (الدجال – Antikrist), ordet/tittelen betyr egentlig en stor løgnakig person, forfalsker, sviker, svindler. Under dette punktet nevnte han: واعلم أن الدجاللة دون الدجال الأكبر كثيرة ويجمعهم أمر واحد هو أنهم يذكرون اسم الله ويدعون أنهم يدعون الناس إليه ... فمنهم من يدعى النبوة ...

«Vit at antikrister utenom den største Antikrist er mange og det som forener dem alle sammen, er én sak. Det er at de nevner Guds navn og hevder at de kaller folk til Gud [...]. Blant disse (antikristne) er også de som påstår å ha del i profetskapet [...]»¹¹¹

Til tross for at ad-Dihlawī bruker tvetydige begreper, begynner hans trosoverbevisning å bli klar. Han mente nemlig at de som påstod å ha del i profetskapet etter profeten Moḥammad ﷺ, var av Antikrists flokk. Ad-Dihlawī konstaterte ved flere anledninger:

ومحمد صلى الله عليه وسلم خاتم النبيين لا نبي بعده ودعوته عامة لجميع الإنس والجن وهو أفضل الأنبياء بهذه الخاصة وبخواص أخرى نحو هذه

«Profeten Moḥammad ﷺ er den siste av profetene, det er ikke en eneste profet etter Hans Høyhet ﷺ. Invitasjonen til profeten Moḥammad ﷺ er generell for alle mennesker og jinner. Profeten ﷺ er den mest overlegne av profetene ved denne utmerkelsen og ved andre slike utmerkelse.»¹¹⁴

¹ Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī, *Al-Maswā sharḥ al-Mowaḥḥa* (Beirut: Dār al-kotob al-‘ilmiyyah, 2002), 2:269.

¹¹¹ Ad-Dihlawī, *Kitāb at-Taḥfīmāt al-ilāhiyyah*, 1:76.

¹¹¹¹ Ad-Dihlawī, *Kitāb at-Taḥfīmāt al-ilāhiyyah*, 2:198.

¹¹⁴ Ad-Dihlawī, *Kitāb at-Taḥfīmāt al-ilāhiyyah*, 1:147.

وصار خاتم هذه الدورة فلذلك لا يمكن أن يوجد بعده نبي ...

«Profeten Moḥammad ﷺ ble gjort til den siste i profetenes rekke, derfor er det ikke mulig at det skulle være en profet etter Hans Høyhet ﷺ»ⁱ

أقول: فالنبوة انقضت بوفاة النبي صلى الله عليه وسلم

«Jeg sier: 'Profetskapet ble brutt ved profetens ﷺ bortgang.'»ⁱⁱ

Verset 33:40 i Koranen oversatte han med følgende ord i sin persiske oversettelse av Koranen:

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ ...

نیست محمد پدر هیچ کس از مردان ولیکن پیغمبر خدا است ومهر پیغمبران است ...

«Moḥammad er ikke faren til noen voksen mann, men derimot er han Guds sendebud og profetenes segl [...]»

Tolkningen hans av sin egen oversettelse og Koranens ord klargjør hans standpunkt om profetskapets avslutning:

یعنی بعد از او هیچ پیغمبر نه باشد

«Det vil si at det ikke skal være noen profet etter profeten Moḥammad ﷺ»ⁱⁱⁱ

Det er verdt å legge merke til det generelle ordet «profet» som blir brukt gjentatte ganger. Han diskuterer ikke engang at det er rom for lovgivende og ikke-lovgivende profeter etter profeten Moḥammad ﷺ. Hvis han den ene gangen nevnte at det ikke kan komme noen person med en lov etter profeten Moḥammad ﷺ, var det for å presisere profetskapets slutt og ikke for å åpne en dør for «en ikke-lovgivende profet», for da hadde han kastet lys på det emnet når han gang på gang bekreftet at det ikke skal komme noen som helst profet etter profeten Moḥammad ﷺ.

Konklusjon

Faktum er det at muslimer tror ikke i det hele tatt på et nytt profetskap etter profeten Moḥammad ﷺ, om det skulle være med eller uten en ny lov. Det finnes helgenskap som fortsetter og rettskafne mennesker vil også finnes, men ikke profeter/sendebud etter den siste profeten ﷺ. Profeten Jesu ﷺ profetskap er ansett som det samme gamle profetskapet som han fikk tildelt før profeten Moḥammad ﷺ og ikke et nytt profetskap.

Vi observerte at ad-Dihlawī mente at begge de utsendelsene gjaldt profeten Moḥammad ﷺ selv og ikke noen andre profeter. Han menete at profeten ﷺ hadde den største statusen av alle, men han mente ikke at Hans Høyhet ﷺ delte ut profetskap til andre. Et sendebuds oppgave og åpenbaringer som han mottar ble forklart av Koranen som en som skal følges og adlydes, med andre ord er et sendebud en lovgivende profet. Ad-Dihlawī's standpunkt var det at den som påstår å være en profet etter profeten Moḥammad ﷺ og mener at vedkommende skal følges og adlydes, er en frafallen person. Han klargjorde at helgenskap og status av en rettskaffen person kan oppnås etter profeten Moḥammad ﷺ, men ikke noe mer enn det. De som påstår å ha del i profetskapet etter profeten Moḥammad ﷺ, tilhører Antikrists flokk, ifølge ad-Dihlawī. Det som ga profeten Moḥammad ﷺ den høyeste statusen i hans øyne, var at Hans Høyhet ﷺ var den siste av profetene og at Hans Høyhets ﷺ invitasjon gjaldt alle mennesker og jinner. Det som setter punktet for dette kapittelet, er at han tolket vers 33:40 med det generelle ordet «profet» og tok ikke engang opp diskusjonen om lovgivende profet og en profet som bare følger. Det vil si at han bekreftet det med å si at ingen form for profetskap kan komme etter profeten Moḥammad ﷺ.

ⁱ Ad-Dihlawī, *Kitāb at-Taḥmīnāt al-ilāhiyyah*, 2:137.

ⁱⁱ Ad-Dihlawī, *Hojjah Allāh al-bālighah*, 2:329.

ⁱⁱⁱ Shāh Waliyollāh ad-Dihlawī, *Faḥ ar-Raḥmān bi-tarjamah al-Qor'ān*, red. av Mas'ūd Anṣārī (Uten sted: Maktabah al-qalam, uten dato), 423.

Våre funn gjør det konkret at ad-Dihlawī fulgte den samme trosoverbevisningen om profetskapets avslutning som var etablert i Dehli på hans tid og som hadde vandret fra generasjon til generasjon siden profeten Moḥammads ﷺ komme.

Jeg vil konkludere dette med at vår trosoverbevisning er ikke bare basert på det ad-Dihlawī stod for. Vårt standpunkt er det Koranen og *sonnah* tydeliggjør og det den rådende majoriteten av de skriftlærde står for.